

IX spotkanie Grupy Roboczej ds. Adaptacji do Zmian Klimatu w ramach działania krajowej sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”

PARTNERSTWO
ŚRODOWISKO DLA ROZWOJU

07 listopada 2018 r.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Adaptacja do zmian klimatu w Polityce Ekologicznej Państwa

Arkadiusz Michalski
Ministerstwo Środowiska
Departament Zrównoważonego Rozwoju
i Współpracy Międzynarodowej
Tel: 22-369-25-69
E-mail: arkadiusz.michalski@mos.gov.pl

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

*Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020
(z perspektywą do 2030 r.)*

Polityka ekologiczna Państwa 2030 (Projekt)

Polityka ekologiczna Państwa 2030 ma być jedną z dwóch strategii,
które zastąpią obowiązującą *Strategię*:
„Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.”

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Zakres tematyczny PEP

Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP) integruje zakres tematyczny dokumentów:

- *Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” (BEiŚ) w części środowiskowej,*
- *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA2020)*
- *Polityki klimatycznej Polski. Strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 (uchylona uchwałą Rady Ministrów w dniu 1 września 2015 r.).*

których okres obowiązywania został zaplanowany do końca 2020 r.

Zakres tematyczny PEP został uzupełniony o środowiskowe cele i priorytety Rządu RP oraz rozwija część środowiskową *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).*

Polityka ekologiczna państwa 2030 powinna sprzyjać realizacji celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz trzech konwencji:

- *Klimatycznej,*
- *o Różnorodności Biologicznej,*
- *o Pustynnieniu.*

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Najważniejsze trendy w obszarze środowiska

Przybierający na znaczeniu wpływ środowiska na zdrowie człowieka

Zwiększająca się konkurencja o zasoby

Rosnąca presja na ekosystemy

Nasilające się skutki zmian klimatu

Wyczerpywanie się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska

Cel główny: **Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców (SOR)**

Cel szczegółowy I: **Środowisko i zdrowie.**
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Cel szczegółowy II: **Środowisko i gospodarka.** *Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska*

Cel szczegółowy III : **Środowisko i klimat.**
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych

Cele horyzontalne: **Środowisko i edukacja.** *Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.*

Środowisko i administracja. *Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska*

PEP obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,
- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,
- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- **zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).**

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Scenariusze klimatyczne dla Polski:

- fale upałów z tendencją do wydłużania czasu ich występowania,
- zmniejszenie liczby dni/okresów z temperaturą poniżej „0”
- krótkie, lecz bardzo intensywne opady deszczu, które mogą powodować lokalne zalania oraz podtopienia,
- zwiększenie liczby dni/okresów bez opadów atmosferycznych,
- nasilenie się występowania zjawisk ekstremalnych np. trąb powietrznych.

Skutki zmian klimatu w Polsce:

- zmiany w bioróżnorodności biologicznej,
- wydłużenia okresu wegetacyjnego,
- zmiany w rolnictwie,
- skrócenia okresu grzewczego,
- większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej,
- zmiany na rynku usług turystycznych,
- eutrofizacja wód śródlądowych, wód przejściowych i przybrzeżnych,
- zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi w wyniku stresu termicznego.

Obszary wymagające podjęcia działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu (wg SPA 2020):

- Zdrowie
- Gospodarka wodna
- Różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione
- Leśnictwo
- Rolnictwo
- Transport
- Energetyka
- Strefa wybrzeża
- Obszary górskie
- Gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane
- Budownictwo

Cztery główne obszary wskazywane przez miasta w projekcie 44 MPA

Zaproponowane w PEP 2030 działania i projekty strategiczne dotyczące mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych:

- Wdrożenie Planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i opracowanie ich aktualizacji (SOR),
- Opracowanie i wdrożenie planów przeciwdziałania skutkom suszy,
- Rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej w oparciu o inwestycje o wysokim stopniu skuteczności i racjonalności ekonomicznej oraz odpowiednie planowanie przestrzenne, w tym budowa wielofunkcyjnych, spójnych funkcjonalnie, zbiorników małej i – w szczególnych przypadkach – dużej retencji,
- Ochrona przed powodzią od strony Morza Bałtyckiego,
- Zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni,
- Rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej obszarów zurbanizowanych w celu zachowania łączności przestrzennej wewnątrz tych obszarów i z terenami otwartymi oraz wspomagania procesów adaptacji do zmian klimatu,
- Ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Zaproponowane w PEP działania i projekty strategiczne dotyczące mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych (CD):

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do powietrza,
- Modyfikacja zrównoważonej gospodarki leśnej w celu zwiększenia możliwości pochłaniania przez lasy dwutlenku węgla,
- Opracowanie podstaw metodologicznych do zarządzania pochłanianiem CO₂ w leśnictwie w ramach realizacji polityki klimatycznej,
- Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z sektorów nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji.

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekty dotyczące adaptacji do zmian klimatu w SOR/PEP:

- Woda dla rolnictwa
- Kompleksowy program adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatycznych do roku 2020
- Czyste powietrze
- Leśne Gospodarstwa Węglowe
- Budownictwo drewniane
- **Adaptacja do zmian klimatu w tym:**
  - narzędzie do magazynowania i upowszechniania zasobów bazy wiedzy (platforma informatyczna) (KLIMADA 2);
  - 44 miejskie plany adaptacji do zmian klimatu (44MPA);
  - wytyczne dla samorządów w zakresie opracowania dokumentów planistycznych i strategicznych poświęconych adaptacji do zmian klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym;
  - założenia dla stworzenia systemu ubezpieczeń uwzględniającego potrzeby adaptacyjne.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Obszar	Projekt	Typ	Przygotowanie*	Realizacja**	Podmiot odpowiedzialny
Energia	Rynek mocy	kompleksowy	2016	2017-2018	ME
	Program polskiej energetyki jądrowej	programy	2016	2029	ME
	Hub gazowy	kompleksowy	2018	2018-2025	MR/ME
	Program budowy inteligentnej sieci elektroenergetycznej w Polsce	kompleksowy	2017	2017-2025	ME
	Program Rozwoju Elektromobilności	kompleksowy	2016-2017	od 2017	MR/ME
	Rozwój i wykorzystanie potencjału geotermalnego w Polsce	kompleksowy	2017	2017-2025	MŚ/ME
	Energetyka rozproszona	kompleksowy	2016	od 2017	ME
	Wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego	kompleksowy	2017	od 2017	MŚ/ME
	Innowacyjne metody poszukiwania i wydobycia węgla kamiennego	kompleksowy	2016	od 2017	ME
Środowisko naturalne	Strukturyzacja sektora górnictwa węgla kamiennego	programy	2017	od 2017	
	Woda dla rolnictwa	kompleksowy	2016	2017-2023	MRiRW
	Kompleksowy program adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatycznych do roku 2020	programy	2016	2017-2020	MŚ
	Czyste powietrze	kompleksowy	2016	2016-2023	MŚ
	Leśne Gospodarstwa Węglowe	kompleksowy	2016	2017-2050	MŚ
	Audyty krajobrazowe	regulacyjny	2016	2017-2022	zarządy województw
Bezpieczeństwo narodowe	Polityka Surowcowa Państwa	programy	2016	2018	MŚ
	System kierowania bezpieczeństwem państwa	programy	2017	2017	MON
	Organizacja i funkcjonowanie systemu kierowania bezpieczeństwem państwa	kompleksowy	2017		MON
	Wojska Obrony Terytorialnej	kompleksowy	2016	2016-2019	MON
	Narodowa polityka zbrojeniowa – projekt realizowany również w obszarze Reindustrializacja	programy	2017		MON
	Kształtowanie postaw patriotycznych	regulacyjny	2017	od 2017	MON
	Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020	programy	2016	2017-2020	MSWiA
	Skuteczne zwalczanie przestępczości związanej z podatkiem od towarów i usług	regulacyjny	2016	od 2016	MSWiA
	Bezpieczeństwo dokumentów publicznych	regulacyjny	2017	od 2017	MSWiA
	Krajowy System Ratowniczy	regulacyjny	2017	od 2017	MSWiA
	Centralna Baza Magazynowa (CBM)	kompleksowy	2016	2017-2019	MSWiA
	Modernizacja radiowego analogowego systemu alarmowania i powiadamiania ludności opartego o elektroniczne syreny alarmowe	kompleksowy	2017	2017-2020	MSWiA
	Skuteczna ochrona ludności i obrona cywilna	regulacyjny	2017	od 2017	MSWiA
Polityka Migracyjna Polski	programy	2017	od 2017	MSWiA we współpracy z MR, MRPiPS i MiB	

Wnioski:

Problem adaptacji do zmian klimatu jest jednym z najważniejszych zagadnień przedstawionych w PEP.

Problem adaptacji do zmian klimatu jest przedstawiony w sposób bardziej kompleksowy niż strategii BEiŚ z 2014 r. (Zmiana sposobu postrzegania problemu adaptacji).

Adaptacja do zmian klimatu będzie na poziomie krajowym będzie koordynowana poprzez projekty.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

